

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Ndc/11/2026
Identifikačné číslo spisu:	1125011737
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1125011737.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. Q. A., narodeného XX.. XXXX, J., I. 2, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Bratislava, Štefanovičova 5, IČO: 00151742, o zaplatenie 59,74 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13C/37/2025, o návrhu žalobcu na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Prejednanie veci vedenej na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13C/37/2025 prikazuje Mestskému súdu Košice.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu žalobcu na prikázanie veci Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2, ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „CSP“).

2. Žalobca návrh na prikázanie veci (č. l. 79) odôvodnil tým, že sa lieči na závažné onkologické ochorenie, podstupuje pravidelnú liečbu a lekárske kontroly. Cestovanie na pojednávania na aktuálne príslušný súd pre neho predstavuje mimoriadnu fyzickú a zdravotnú záťaž, keďže vzdialenosť medzi bydliskom a príslušným súdom je 500 km. Podľa odporúčaní ošetrojúceho lekára sa má vyhýbať infekciám, čo pri cestovaní hromadným dopravným prostriedkom považoval za rizikové. Mal za to, že prikázanie veci Mestskému súdu Košice bude hospodárnejšie, efektívnejšie a umožní mu riadne uplatnenie jeho procesných práv bez nepriaznivého vplyvu na jeho zdravotný stav.

3. Žalovaná sa k návrhu na prikázanie sporu Mestskému súdu Košice z dôvodu vhodnosti nevyjadrila.

4. Podľa § 39 ods. 2, ods. 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Mestskému súdu Bratislava IV) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Mestskému súdu Košice). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ktorý po preskúmaní veci dospel k záveru, že návrhu žalobcu možno vyhovieť.

5. Podľa Čl. 6 ods. 1, ods. 2 Základných princípov CSP strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu. Súd zohľadňuje špecifické potreby strán sporu vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia.

6. Predmetný článok sa týka špecifických potrieb určitých kategórií subjektov, ktoré nespádajú pod pojmové vymedzenie slabšej sporovej strany (§ 290 a nasl. CSP). Podľa niektorých záverov vyplývajúcich z odbornej literatúry je súd v naznačenom zmysle povinný zohľadňovať určité špecifické potreby tých subjektov, ktorých zdravotný stav, prípadne sociálne postavenie odôvodňujú určitý špecifický procesný režim. Tento špecifický procesný režim však nemá nijakým spôsobom negovať princíp rovnosti sporových strán. Ide o normatívne vyjadrenie obvyčajnej ľudskej slušnosti, napríklad vo vzťahu k zdravotne postihnutým osobám. Táto slušnosť má spočívať v zohľadňovaní okolností, ktoré môžu mať vplyv na mieru náročnosti realizácie procesných oprávnení týchto špecifických subjektov. In concreto môže ísť o stanovenie času pojednávania, výnimky z povinností, ktorými sú sporové strany zaťažené pri vedení pojednávania a pod. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, 1. vydanie. Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 46).

7. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania (civilného mimosporového konania) alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

8. S poukazom na uvedené, prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, keď sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania.

9. V danom prípade obsah spisu dáva podklad pre záver, že žalobca trpí závažným zdravotným postihnutím; podľa potvrdenia ošetrojúceho hematológa sa po ukončení onkohematologickej liečby musí vyhýbať infekciám. Vzdialenosť približne 450 km medzi jeho bydliskom a Bratislavou predstavuje pri jeho ťažkom funkčnom obmedzení objektívny faktor zvyšujúci riziko zdravotných komplikácií, ktoré podstatne sťažujú jeho osobnú účasť na pojednávaní pred Mestským súdom Bratislava IV.

10. Žalobca zároveň preukázal, že je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ŤZP-S). Sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia predstavuje podľa § 2 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba v porovnaní s osobou rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok, a ktoré nie je schopná sama prekonať. Odkázanosť na sprievodcu podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona znamená, že žalobca má obmedzenú schopnosť samostatného premiestňovania sa alebo orientácie v dôsledku narušenia telesných,

zmyslových alebo duševných funkcií. Z uvedeného vyplýva, že žalobca je osobou s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom spôsobujúcim ťažké funkčné obmedzenie mobility. Žalobca týmto spôsobom doložil, že jeho zdravotný stav je v príčinnej súvislosti s hospodárnosťou a rýchlosťou konania, keďže mu objektívne bráni v bezpečnom absolvovaní cesty na pojednávanie do Bratislavy; tým podľa názoru najvyššieho súdu deklaroval splnenie zákonných podmienok pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti.

11. Tieto špecifické osobitosti predstavujú závažné dôvody, ktoré sú subsumovateľné pod čl. 6 ods. 2 CSP a sú dôvodom na uplatnenie výnimočného postupu spočívajúceho v prikázaní veci na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Košice.

12. Napriek tomu, že žalovaná sa k návrhu na prikázanie veci nevyjadrila, najvyšší súd pripomína záväzok vyplývajúci z čl. 13 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím a jeho Opčného protokolu (oznámenie MZV SR č. 317/2010 Z. z.) zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím účinný prístup k spravodlivosti. Tento záväzok sa v aplikačnej praxi prejavuje aj využitím § 39 ods. 2 CSP tam, kde zdravotný stav účastníka objektívne odôvodňuje prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, čo je aj tento prípad.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov návrhu žalobcu na prikázanie veci v zmysle § 39 ods. 2 CSP vyhovel.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.